

کتابخانه
مجموعه
ایکٹی

علم ، صنعت و امیر و دار الفنون مجموعه

مراقی سرگذشتی بزم هم لهستانك هنرمی کوستره، همده
« بخت بدالموت » سرینه عالم ایدلر ورر. فرانسهده « تماشاء
خانه قونیلان » قووادیس، سینه مالر قادر کیردی، بوسورنهده
بوتون جهانی دولاشدی. سینهکیه وچ برآراق آفریقایه کیندی،
بوسیا حنك محمولی اوله رق مصر وزنکباره دائر قیمتی محیفله
یازدی .

معاصرلر ایچینده هم منظومه لرله شهرت آلان، همده
تیارو صنعتك یکی شرطلری داخلنده اثر یازان ویسپایانکی
کبی اهمیتلی سیار واردر .

له ادبیاتی دورمور، هرکون یکی یکی سیار پشدریور،
ایریشدیکی کال مرحله سندن دها بوقاریله دوغری قیجور.

امیل فاکه ۱۹۱۳ ده یازدینی موجز بر اثرده « لهلیلر
دقته بک شایان بر ادبی ملت اولقده دوام ایدیورلر » دیور
و اولنری، سیاسی قابلیتسز لکاردنن دولایی اقراض تهلک سینه
دوشن ملتو ایچون امتثال ایدیه چک برنونه اوله رق کوستریور.
بو موقیده بولونان قولر، فاکه کوره، لسانلری عافله
و بر ادبیاته تقویه ایچلیدر. بویه لر یو سایه ده، یونانیلرله
ایتالیانلر کبی، ینه برکون مسعود اولورلر .

فاکه شمدی صاغ اوله ییدی، دونه قدر آنجا ادبیاتلرله
موجودیت کوستره بیان لهلیلرک بو کونکی ملتی بختیارلنی
کورور و فکرنده کی اصابتدن دولایی - کیم بیلیر، بلکه کندی
ملته رغماً - بر خط آلیردی .

علی جانب

ادبیات مصاحبه لر

خاطره لر

توفیق فکرتیه دائر خاطره

فکرتیه ایلك دفعه اوله رق نام اون بش سنه اول راست
کلم . هنوز آشیانی یاپدیرمه مشدی . علی العموم کدیرده
دقوشلرده تظاهر ایدن طبیعتك سوقیه اوله حق، بزدده
انقلابچیلر برر برر طاعلره، مرائع نقطه لره جقمقه، حدتلی،
جوهرلی دورلری ذروملرده کیرمه که باشلا بورلردی: او وقتك
بوسك طانیلان ادبی سیلاری مرتفع موقعا دها و طولور دیورلردی.
اك بوسكده بولنیق و افکار عمومیه اوزرنده صانكه حاکمینی
ترصین ایتك ایچون حصار تپه سیه طیرماق املی فکرنده ده

دائر یکیدن جدی معلومات آلیدلر . عمومی ادبیاته، بدعیاته
دائر و قوفلری برخیل ایلرله تدیلر .

بوتون بوذهنی چالشمیه موازی اوله رق یکی یکی یقینش
شاعرلر، مقدس دویونوی ترنمه دوام ایتدیلر :

آمنی (۱۸۳۸-۱۸۹۷) بابایی بالاخره سیریه سورولش
برله ضابطیدی، کندیس و وطنی ترکه مجبور اوله رق برلنه
کیندی، طب و فلسفه تحصیله قوبولدی؛ ایلك شعرلری یکریمی
آلای یاشنده نشر ایتدی . بوندن صوکره تیاترویه مراق
ایتدی : مضحکله، فاجعه لر یازدی . ایکی جلد ربانی شعری
واردر. خیالرنده کی پارلاقلی، حسرنده کی انچه لك و همومینه
کوستردیکی یکلك سایه سنده معاصر ادبیاته برنجی درجینی
آمشدر. عینی زمانده بروطنپور دی، لهستان ایچوق نولونجه یه
قادر چالیشدی .

سورنسکی، قونونینقا کبی برقاج مهم سپا دها واردر :
فقط بودورک اكدقده شایان ادیبیلری، رومانچیلردی؛ یازدقاری
هرحکابه جمعیت حباتی اوزرنیه بویوک تأثیرلر یاش، له ادبیاتی
بوتون دنیا یه طایندیرمیشدر : براز اول - بحران دوره سنی
آکلاتیرکن - بحث ایتدیکمز قراسزمه وسکی بونلردن در،
هرامیدک بوشه جقمقاسنی متناقب حصوله کان عارضه دن
قورنولور قورنولماز دوحال قلمه صاریلش و یوزلرجه جلد
رومان یازمیشدر . آوروپالیر اوکا « لهستانك دوامیه ری،
دیورلر، فقط بو ادبیاتی اكد بوسكك مرحله یه سوق ایدن
سینه کیه و یچدر :

سینکیر (۱۸۴۶ -) قراسزمه و بسکی نك دوام ایتدیردیکی
اسکی رومانچیم ایله یکی ره آلیسم مسلکی مثالری آره سنده
« Transition انتقال » موقعی حاضردر. هانزیک سینه کیه و یچ
عینی زمانده « لیت ووس » مستعارله ده مشهوردر. او حائز اولدینی
دها ایله هم اسکیله هم یکیره تفوق ایتدی. ادبیات عالمه، بر
قاج تنقید یازمه رق یکریمی اوج یاشنده کیردی . صوکره بر
حمله ده حکایه نونه آتیلدی. بر طرفدن ده سیاحتلر یامغه باشلادی:
آلمانیایی، فرانسه نی دولاشدی؛ آمریقایه کیندی؛ آرتق اثرلر
بر برینی تعقیب ایدیوردی . بونلرک ایچنده حرب حکایه لر
اولدینی کبی اسلاو حیانتك بوتون خصوصیتلری کوسترن
پسقولوزیک رومانلرده واردی . نهایت « قووادیس » ی
یازدی؛ براییکی سنه اول تورکجه یه ده ترجمه ایدیلان بواتر،
صاحبك نامنی تأیید ایتدی، مدینت طاننده سینه کیه و یچی
طانیلمان بر ادبیات مراقلمی قالما دی. ظاهر آ اسکی رومانچیانك
برصفحه سنی کوسترن « قووادیس » حقیقته خصوصی و ملی
برتمالی احتوا ایدر : انحطاط دورده سنده بولونان بر ملتك بو

وایانوردی. فی الحقیقه، دکن اوزرنده جام کی پائش یالینسک رطوبتدن شکایت ایتدیکنی ایشیدردم.

کندیسه، بر آقام حصاره کیدرکن واپورده، رجائی زاده اکرم بک مرحومک لطفکار وساطتیه کوروشدم.

بالصادف آئنده (Revue des Revues) نك ادبیات جدیده حقیقه یازدین برمهالی حیوی نسخه سی بولیوردی. اوزمان بعض فرانسه رساله لرند و استانبول جهته نسبه بدرجه سربست اولان غلطه - بک اوغلی غزتلرنده کویا مهم ایش کی برطانی ادبی و تاریخی زوزه کاکلر یازاردم. بدرجه یه قدر بن بولره اهمیت و برمه مکه برابر استفاده ایچون دکاسه، مراق ایده رک اوقویان بویوک آدم لره تصادف ایتدیکه، حقمده کی ذهنیت دیکشدرمکه اون بش سندر اوغراشوردم. حالبوکه بویوکون آکلایوردم که اون سکر یکر می یاشلرنده برکنجک محصول هرفان و دکاسندن استفاده ایدیک احتیالی یوقدر.

بیلم فکرته قناله می اوقومشی ایدی. یوقسه مانی کندیسه باشقسی آکلامشیدی. هر نه ایسه تقدیمی شدتله تنقیده قوبولدی. رجائی زاده بی حسب الانسانیه مدافعه ایدیوردی. فکرته طینتده آدملر ایلک کوروشیده اکلاشیور.

اوکون کندیسی حقیقه ایدینیکم لطعایی دیکشدرمدم. فکرته اوکون ناموسلی، جسور بر آدم، تیز برشاعر، اوله رق طایندم؛ عثمائی ادبیاتنه تراشیده بکی شکل و وجوده کنترمش، شعر مزده ایلک دفعه اوله رق غرب فکر طاسلاقلایله عثمائی حساری وجوده کنترمکه موفقیته چالیشمش طوق سوزلی برضمنکاردره اوکا فضل هفتار طاق صفت اصلیه سنه قیصه کنترمکه و لژومیز یره مفکوره مزای کوچولمکدر. فکرته بویوک بر آدم قدر بویوکدر. فقط مفکوره درجه سنده بویوک اولاماز. مگرکه مفکوره ییز انسان بویوده اولسون. فکرته هیچ بر زمان زده شوکا بویوک بویوک بر جوهر دلیکه بخش ایدیلن داهلیکه، فیلسوفانه، حتی مفکر لک بیه بلنتمه مشدر. فکرته فکرلری علمیه دکل حسیله درینلشدر بریدی. بونکه برابر نه بی برحس، نده بکی بر فکر ابداع ایش اولق اداسنده بولنازدی.

مباحث مقاله مده، ادبیات جدیده جریانتک، حسابات، حیات و نظریات مایه من ایله پک آز مناسبتی اولدینی؛ روحده کوکی اولمایان لسان، حس و فکرلرک پک آز یاشایه بیه جکی، هیچ اولمازه برضنه اوزرنه مؤسس اولان ادبیات عتیقه نکلرک هراج مرجیه منتجانی بولدینی؛ بوی اصلاح ایتک لازم ایسه، ایلک اوکیه لسانی تمیزلک، طارامق ممکن مرتبه و افراطه کیتیمکیزین تورکشدرمک، ساده لیدرمک و صورکا ادبیاتک اساسی وضع ایتک ایجاب ایتدیکنی ایلری سورپیوردم.

فی الحقیقه لسان مسئله سی حل ایدیش اولما بیه نایابسه فائده سز اوله جفی، امکار بوشنه کیده جکی، بویوکون بر اعدادی مآذونتک حامد و فکرته اترلرک تماماً معنای لغویلری آکلامقدن عاجز اولدینی؛ ادبیات مزده کله کورولیمسی، پارلیسی اصل، معنا فرع اولدینی و ادبیات جدیدنک هنوز بوندن قورتلدینی، حس و فکر اعتباریه ایسه ادبامزک یاشادینی شخصیتلرک تورک شخصیتندن پک اوزاق بولدینی؛ تورک، کوروشور فرانسه قوللر اوینا دقلری؛ دکل ولایتلرک روم ایلی ایله آناتولیلرک ذهینتی بیله قفریق ایدمه دکلری؛ مع مافیه فرانسه تقلیدجیلکندن ده بر فائده ملحوظ اولدینی فقط بونک برترقی خطوه سی اوله بیه جکی اعتراف ایله برابر اوقدر عنون قاله جق برتیجه اولدینی ادعا ایدیوردم.

اوزمان فکرته کنجک، مجادله دورنده ایدی؛ برکه صرف ایدیش اولان فکری مطلق مدافعه ایتک مجبوریتده اولدینی ظن ایدر ایدی. کال قناتله کرک کندی شمرلرک، کرک رفقاسنک اترلرک، ملتک افکار و وجدانه معکس اولدینی اثباته چالیشدی. حقیق ملته پک آز تلمسه بولدینی سرد ایله اعتراض ایتک ایستدم. عادتاً حدتلدی. (قارایل) دن استمداد ایتدی. اوزمانلر (Bacon) ک معرفتی شاگردی رضا توفیق قولونشک آئنده قوجه قوجه کابلر کرد بریدی؛ اونلرک برینی فکرته اونوتمش اوله جق؛ فکرته چوق اوقومازدی. هیچ اوقومازدی دینارده وارد.

فقط اوقودقلرک اساسی آکلاردی. اعتراضه قطعی بر جواب اولق اوزره ملتک ادبیات، اونلره آینه اولان اثرلرک، اونلره اونلرک اولان اثرلرک. ملتری، ادیبلر یاپار؛ ادیبلری ملتر جیقارماز؛ دیدی. (Héros) لر نظریه اجتماعیه سی بونون بوی مسائل کی هنوز حل ایدلمش برسته اولدیندن چوق ایلری کیتیمکن استکفایله، یالکز، ادبیاتک لسان اوزرنه منی، لسان ایسه ملتک خلق ایتدیکلری بلکه یکانه برشی اولدینی، بنا علیه ادبیاتک ملتک طوغریدن طوغری به حصول اولسی لازم کله جکی درمیان ایله اکتفا ایتدم. فقط شو قیصه مباحثه آکلادم که فکرته، ادباتک حوادیک رولنه قانع ایدی، و بیه اونده ک زاید تازیادن خصلت ادبیه و فکرته بورد.

فکرته کندییه چوق ایتانیدی و ایمان درجه سنده قناتله حرکت ایدن هر انسان کی اونک ده بوییدن طولانی تأثیر و نفوذی بویوکدر. بزم ملکیتده قنات تامه ایله دوشون، یازان پک آز اولدینی ایچون، فکرته کیمتی بوندرندن نشأت ایدیور.

بالخاصه صولک سئلرده، ده بیلم که، فکرته دیواندن چکلش،

شوخ تفنّاتى تشريك ايدىيوردي. (مهلولس) ايسه برشخص طرفندن اجرا اولتان بوروله يرىنى داهدا علاوه ايله مكلله و محاوره امكانى وجوده كيتيوردي.

تراژده دينك شعلهلى زمانسنده يونان ادب-اسنك بررلريله مسابقه ايتك اوزره يازمش اولدوقلى اوج-فاجعه ايله برساتيردن مركب (تهرولوزى) لركده موسيقيسى واردى. بو موسيقى قسمانه تابع اولوب (پارادوس) ايلك قورو (مقصودوس) صولق قورو، آراسندهده (شنازما) دينلن تفنّات ايله بررلردن قرييق ايديليرلدي. بوتفبات آراسنده رقص-ده اجرا ايديليردي. قورو رقصلى، فاجعه-لرده آغير، و ساتيرلرده شوخ و رقصان اولارق برنجيسى (مهمله-لى)، ايكنجيسى (سى-قيئيس) اسمرلرله ياد ايديليردي.

بوئاشنده اسكى يونان قومهديسى ده ترقيه يوز طوموشدى. بالخاصه سياسى سيار محنه-ده تمثيل ايديلهرك مستهزيانه برصورتده تنقيدايديليرلدي. موسيقى نك بورادهرك رولى تاميله تراژدهدى ده اولدينى كې ايدى. يالكز (شنازما) شريكلى ريتنه (پارابازيس) كيريبوردى. ينى اورته قسمده قورونى اداره ايدن، تماشاش ايدنلرهدونهرك افادانه بولونيوردى. بالآخره فاجعه وساتيرده شخصلر آرتهرق حقيق درام شكلى اولدينى واسكى قومهدى نكده مؤاخذهلى و تنقيدى قاراقترينى غائب ايديلهرك زمانغزدهكى مضحكه حاله كيرديكى و قتلرده، موسيقى اهميتى غائب ايدبور وياواش ياواش تماشاشان تاميله چكيديوردى. يونانى تقليدايدن روما تراژدهدى و قومهديسى ده موسيقى دن محروم بولونيوردى. موسيقى نك تياتروده اوپهرا شكلى آلتجه-قدر چيرمش اولدينى دورلره عائد اساسلى و قفرماتلى معلوماته يقين زمانده يعنى صولق اوتوزسنه طرفنده اطلاع حاصل اولمشدر. موسيقينك بوشكل تكاملنده فرانسه، آلمانيا كې ملككتلر داخل اولقله برابر بالخاصه ايتاليا لك زياده علاقه داردر.

موسيقي ايله تياترونك مناسبى رونه سانس ادبياتنك درامده كوسترمش اولدينى ترقى دورنده باشلار. (بوليجاتو) نك يازمش اولدينى (اورفه نو) ۱۴۲۱ ده (مانتسوا) ده اويناندينى زمان يك جوق موسيقى پارچه-لرلى احتوا ايديوردي. ۱۴۹۲ ده ناپولىده صحفه-يه قوينلان (ساناجارو) نك بر اويوننده قيزلر الات موسيقيه چالاشلردر. برديكر دفعه (ياقوبوناررى) نك (امى-سى-جى) اسمندكى قومهديسنده (لير) رفاقت ايدن شريكلىر تفتى ايدلشدر. (فلورانس) ۱۴۹۴ (فى-ستوشيا) نك (باقتلار) اويوننده پرده نهايتلرند شريكلىر اوقومشدر. (فدرارا) ۱۴۹۹. اون آلتنجى عصره دوغرى تياترولرلك يك چوغنه موسيقى اشتراك ايدبوردي. (فدرارا)

حتى ايچون يازاره، فكرى ايچون غوغا ايدردى. ادبياتى صرف برجرانه انتساب ايله موقت بر Reclame صورتنده تلتق ايدن بعض رفاقتسه نظره، او، افكار خسيه-دن معرا تميز برشاعر قالدى.

ميدانه قولتمسى فائدهلى اولان بو وضعيته، فكرت نك مثال جاتى بلكه ائارندن داهدا قمتلدر. فكرت ائاريله، لسانيله دكل فقط ذهنيه، فطرتيه تام برتورك ايدى: اكلمه-مش بر باش؛ ايكي فكرى يان يانه سيندريه-مايان، قتالى آكلامايان بر قفا؛ منحصر آبرفكرلك قفايى؛ ظلمه قارشى عاصى؛ اوشاقلمه، طاغاف و قلمه-غير مستعد، ذهنآ آره، اقدى، فاعل برتورك قفايى. فكرت كيسه-نك تليذى دكلدى. اوه، كندى باشنه برچيهر آجدي. اوه، كيتوركلكك مثلى ايدى، فقط ياشاديني زمان غنائيلنك دكل. شخصى، فريدنك توركلك ذهنيه-غير قابل تاليف اولمدينه جاتلى بر دليل تشكيل ايدر. اونك شخصنده، حالنده، اخلاقنده لك كوزمه چارپان، توركلكك خاص اولان ساده لكده سعلوت، مهارنده صفوتدر. آئارنده اوزنجه اماره-لرلى كورولور، حاشنده كورولوز. آئارنده تصادف ايديلن اوزقتلر، لسانك كنديسى قدر تميز اولماسندن ايلرى كلير. بر آدم كندى باشنه لسان ايجاد ايدمه-من. فكرت بولدينى آلت ايله چالشمىدى. اونكده بوندر ايش كوره بيليردى. فكرتدن كندى آرزوسندن فضله ايش بلكه مه-يم. كنديسى ده بودرجه-نى مسدرلك، معترف ايدى؛ و ايلك ملاقاتمه بو صورتله نهايت ويردك.

فكرتله مناسب آتمز هر وقت دوست فقط حرمتكار معارض اولق اوزره خارجيه مسلكنه انتسابجه قدر دوام ايتدى. اعلان مشروطيتدن صوركه، طشرمدن يالكز ائارنى تعقيب ايدمه بيلدم.

رشيد صفوت

موسيقي

اوپه رادن اول تياتروده موسيقى

ميلاددن اول بشنجى عصرده آينه صنعتكارانه برحيات ياشامقده ايدى. (تسپيس) اسكى يونان ليريك قوروسى آراسنده يالكز بر شخصه بر هالته-نى تصوير ايتدريهرك فاجعه-يى تائيس ايتكده، او شخصك افادانى آراسنده قوروتفّاتى ده خفف، عين زمانده خيالى اوقشايه-جى صورتده غايت ياواش ايشيدملكده ايدى. (پراتيناس) فاجعه-نك عكسى اولق اوزره بته يالكز بر آدمه مزاحه متعلق سسوزلر سويلتهرك بو افادانه قورونك